

VV-beeldnota

Registratienummer:
18.158154

De verenigde vergadering vormt een beeld van de voortgang inzake de problematiek rondom de invasieve exotische rivierkreeften.

Context

Invasieve exotische rivierkreeften (hierna te noemen: rivierkreeften) veroorzaken door vraat en graafgedrag schade aan het watersysteem en ecosysteem in het beheergebied van Rijnland. Voor de beroepsvisserij vormt de vangst en de verkoop van rivierkreeften echter een aanvulling op hun inkomsten.

Op 21 maart 2018 heeft D&H het eerdere D&H besluit van 23 januari 2018 over het beperken van vangst van rivierkreeften ingetrokken. In de VV van 28 maart 2018 is het onderwerp uitvoerig aan de orde geweest. De portefeuillehouder heeft toen toegezegd om literatuuronderzoek uit te voeren naar het oplossen dan wel het beheersen van het probleem inzake rivierkreeften. Tevens is afgesproken dat voor eind 2018 en bij voorkeur in het derde kwartaal een beleidsparagraaf aan de VV wordt aangeboden of dat anders de bespreking van de voortgang wordt geagendeerd.

In deze beeldnota wordt u de voortgang in de problematiek rondom rivierkreeften gepresenteerd. Vanwege de benodigde zorgvuldige afstemming met beroepsvissers en sportvissers én de start van een landelijk samenwerkingsinitiatief van waterschappen heeft deze nota een beperkte vertraging opgelopen.

Voortgang

Literatuuronderzoek Rijnland. Op 16 oktober 2018 is het toegezegde literatuuronderzoek naar rivierkreeften ter kennis name aan u toegestuurd. Uit het literatuuronderzoek blijkt dat rivierkreeften wijd verspreid een probleem vormen, met name in de laaggelegen delen van Nederland. Het bestaand onderzoek geeft onvoldoende antwoord op de omvang van de schade door rivierkreeften en het effect van kreeftenvisserij als beheersmaatregel. Eliminatie van rivierkreeften is geen optie in het open watersysteem van Rijnland. Een sterke, evenwichtige natuur met een gevarieerd onderwaterleven lijkt de beste remedie tegen invasieve kreeftsoorten. In water en oevers met een grote biodiversiteit leven ook de predatoren van de rivierkreeft, die er voor kunnen zorgen dat de aanwezigheid van rivierkreeften in het systeem minder problemen veroorzaakt. Een ecosysteemgerichte aanpak waarbij een goede inrichting van water en oevers en predatoren van rivierkreeften worden gestimuleerd, al dan niet in combinatie met visserij, biedt het beste handelingsperspectief voor beheersing van de rivierkreeften. Aanvullend onderzoek is aanbevolen om een beeld van de daadwerkelijke schade door rivierkreeften en effectieve beheersmaatregelen te verkrijgen.

Uit het literatuuronderzoek trekt Rijnland twee conclusies:

1. Het intrekkingsbesluit van D&H van 21 maart 2018 inzake het beperken van de vangst van rivierkreeften wordt vooralsnog gehandhaafd.
2. Vanwege de bevestiging dat rivierkreeften een wijd verspreid probleem zijn in Nederland is een integraal landelijk onderzoek nodig om de daadwerkelijke schade en effectieve beheersmaatregelen in beeld te krijgen.

Afstemming VBC Rijnland. Het literatuuronderzoek is op 24 oktober 2018 besproken in het werkomité van de Visstandbeheercommissie Rijnland (hierna te noemen: VBC). De VBC is een samenwerkingsverband van het hoogheemraadschap, beroepsvissers en sportvissers. De VBC herkent zich in het onderzoeksresultaat met dien verstande dat nu duidelijk is dat veel waterschappen problemen met rivierkreeften ervaren. De VBC ondersteunt de wens om de problematiek van rivierkreeften door middel van een landelijk onderzoek in beeld te brengen, en vraagt ook vaart te maken. Het hoogheemraadschap verkent momenteel met de overige leden van de VBC de onderzoeksvragen die beroepsvissers en sportvissers hebben én de mogelijkheden voor hun deelname aan de uitvoering van een landelijk onderzoek.

Kamervragen. Op 9 oktober 2018 hebben leden van de Tweede Kamer vanwege het bericht 'Het rode gevaar komt uit het westen' vragen aan de minister gesteld over rivierkreeften. Op 16 november 2018 heeft de minister van LNV de vragen beantwoord. Samenvattend wordt gesteld dat de minister zich herkent in de problematiek en dat zij achter het vrijstellingsbesluit visserij blijft staan dat bevissing van rivierkreeften als beheersmaatregel mogelijk maakt.

Commissie Watersystemen Unie van Waterschappen. De rivierkreeften zijn een wijdverspreid probleem. Daarom heeft waterschap Rivierenland op 14 september 2018 in de Commissie Watersystemen van de Unie van Waterschappen (hierna te noemen: UvW) hiervoor aandacht gevraagd. In tegenstelling tot de genoemde data in de ter kennis name memo aan de VV van 16 oktober 2018 wordt het onderwerp niet op 30 november 2018 maar op 15 februari 2019 op de agenda van de Commissie Watersystemen van de UvW geplaatst.

Het agendaonderwerp wordt breder getrokken dan alleen rivierkreeften. Het gaat dan om de omgang met invasieve exoten in het algemeen. Vanwege de omvang en de urgentie van het probleem krijgen de rivierkreeften een prominente plek in het onderwerp.

Landelijk samenwerkingsinitiatief waterschappen. Het literatuuronderzoek heeft bevestigd dat veel waterschappen met de kreeften problematiek kampen. Op initiatief van de hoogheemraadschappen van Delfland en Rijnland en waterschap Rivierenland zijn op 19 november 2018 vertegenwoordigers van zes waterschappen bijeen gekomen om de problematiek en de gewenste aanpak hiervan te bespreken. Uit de bijeenkomst is naar voren gekomen dat deze waterschappen net als Rijnland een landelijk onderzoek naar rivierkreeften nastreven. Bij voorkeur wordt het onderzoek onder de vlag van de UvW en/of Stowa uitgevoerd zodat het onderzoeksresultaat landelijk breed gedragen wordt. De wens is uitgesproken om ook de visserij- en natuursector bij het onderzoek te betrekken zodat een integraal beeld van de problematiek en de aanpak kan worden gevormd.

Op verzoek van de initiatiefnemende waterschappen organiseert Stowa binnenkort een overleg met de waterschappen met als doel om tot een plan van aanpak te komen tot een integrale landelijk aanpak van invasie exoten in het algemeen en rivierkreeften in het bijzonder.

Vervolg

In de eerste helft van 2019 wordt het plan van aanpak voor een integrale landelijk aanpak opgesteld. U wordt in de tweede helft van 2019 op de hoogte gesteld van de verdere voortgang van het vraagstuk.